

Internationell press om Ukraina-kriget i början av juni 2022

Det ämne som behandlas i denna samling behandlar ekonomiska frågor (bl a sanktionerna mot Ryssland) och de långtgående konsekvenser som dessa redan fått och riskerar att få, inte bara för Ryssland och Ukraina, utan även för omvärlden, vad gäller stigande bränsle- och matkostnader och risk för svält, särskilt i Afrika.

Artiklarna om Ryssland konstaterar att västs ekonomiska sanktioner hittills till stor del misslyckats med att uppnå det som de syftade till, och att Ryssland har klarat sig förvånansvärt bra. Samtidigt står Ukraina inför gigantiska ekonomiska problem.

MF 8/6 2022

Innehåll

The Guardian	1
<i>Ryssland vinner det ekonomiska kriget</i>	1
Libération	2
<i>Ukrainas ekonomi på en skör tråd</i>	2
Mediapart	5
<i>EU:s stopp för rysk olja. En seger för Viktor Orban</i>	5

Lästips

Tidigare artiklar om sanktionerna och andra ekonomiska frågor och deras konsekvenser:

Rajan Menon: [Krigets ekonomiska följder](#)

Artikeln ”Kriget i Ukraina leder till matbrist och svält i världen” i [Vänsterpress om Ukraina-kriget i början av juni 2022](#)

”Därför bör Ukrainas statskuld avskrivas” i [Vänsterpress om Ukraina-kriget, slutet av maj](#)

”Håller Ryssland på att vinna sanktionskriget?” i [Internationell press om Ukraina-kriget i mitten av maj](#)

Andra artiklar från innevarande vecka:

Gary Dagorn: [Natos utvidgning i Östeuropa – så gick den till](#)

Vladimir Putin: [Om den historiska enheten mellan ryssar och ukrainare](#) (viktigt dokument)

Taras Bilous: [Kriget i Ukraina, internationell säkerhet och vänstern](#) (ukrainsk socialist)

Och förra veckan:

[Intervju med Oleksandr från Sotsialnyi Ruch](#)

[Mot Putins krig i Ukraina](#) (intervju med ryske socialisten Ilja Budraitskis)

Ludovic Lamant: [Splittrat Väst har svårt att hitta en lösning på kriget i Ukraina](#)

The Guardian

Ryssland vinner det ekonomiska kriget.

Larry Elliott

The Guardian, 2 juni 2022

Putin inte närmare att dra tillbaka trupperna

Den perversa följden av sanktionerna är stigande bränsle- och matkostnader i resten av världen – och oron växer för en humanitär katastrof. Förr eller senare måste en uppgörelse till.

Det har nu gått tre månader sedan väst startade sitt ekonomiska krig mot Ryssland och det går inte enligt planerna. Tvärtom går det mesta i själva verket mycket dåligt.

Sanktioner mot Vladimir Putin infördes inte för att det ansågs vara det bästa alternativet, utan för att de ansågs vara bättre än de två andra handlingsmöjligheterna: att inte göra något alls eller engagera sig militärt.

Den första uppsättningen ekonomiska åtgärder kom omedelbart efter invasionen, när man utgick från att Ukraina skulle kapitulera på några dagar. Så skedde inte och följden har blivit att sanktionerna – om än fortfarande ofullständiga – gradvis intensifierats.

Det finns dock inget som tyder på att Ryssland är på väg att dra sig ur Ukraina, och det är knappast förvånande, eftersom sanktionerna fått den perversa effekten att driva upp priset på rysk export av gas och olja och massivt stärkt landets handelsbalans och möjligheter att finansiera krigsinsatsen. Under de fyra första månaderna i år kunde Putin skryta med ett överskott i räkenskaperna på 96 miljarder euro – mer än tre gånger så mycket som samma period 2021.

Det är inte liktydigt med att sanktionerna inte är smärtsamma för Ryssland. Internationella valutafonden beräknar att den ryska ekonomin kommer att krympa med 8,5 procent i år i och med att importen från väst kollapsar. Ryssland har tillräckliga förråd av nödvändighetsvaror för att hålla igång ekonomin, men med tiden kommer de att sina.

Men Europa är bara gradvis på väg att vänja sig av med beroendet av rysk energi och därmed har Putin lyckats undgå en omedelbar finansiell kris. Rubeln – tack vare kapitalkontroller och ett hälsosamt handelsöverskott – är stark. Kreml har fått tid att hitta alternativa möjligheter till reservdelar och komponenter i länder villiga att kringgå de västliga sanktionerna.

När världens mäktiga träffades i Davos förra veckan var budskapet utåt att fördöma den ryska aggressionen och förnyade löften om att stå eniga bakom Ukraina. Men mellan skål och vägg fanns en oro för det ekonomiska priset för ett utdraget krig.

Den oron är helt befogad. Rysslands invasion av Ukraina har blivit ytterligare ett bidrag till redan tidigare kraftigt tryck på priserna. Den årliga inflationen i Storbritannien ligger på 9 procent – den högsta siffran på 40 år, oljepriset har nått rekordnivåer och i oktober beräknas energipriserna öka med 700-800 pund om året. [Finansminister] Rishi Sunaks senaste stöd-paket för att hantera krisen i levnadsomkostnaderna var det tredje på fyra månader – och mer är att vänta senare i år.

Till följd av kriget går ekonomierna i väst mot en period av långsam eller negativ tillväxt och stigande inflation – en återgång till 1970-talets stagflation. Centralbankerna – bl a Bank of England – inser att de måste reagera på närmast tvåsiffrig inflation med höjda räntor. Arbetslösheten väntas stiga. Andra länder i Europa står inför liknande problem, kanske rent av än värre, eftersom de flesta är mer beroende av rysk gas än Storbritannien.

De problem världens fattiga länder står inför är av en helt annan dimension. För en del av dem är inte problemet stagflation, utan svält till följd av att veteleveranserna från Ukrainas hamnar i Svarta havet är blockerade.

Som David Beasley, chef för *World Food Programme*, uttryckte det: ”Just nu är Ukrainas spannmålssiloin fyllda. Samtidigt går 44 miljoner människor runt om i världen mot svält.”

Inom varje internationell organisation – Internationella valutafonden, Världsbanken, Världshandelsorganisationen och FN – växer oron för en humanitär katastrof. Orsaken är enkel: såvida inte utvecklingsländerna själva är energiexportörer står de inför en tredubbel smäll där energi- och livsmedelskriser kommer att utlösa finansiella kriser. Inför valet mellan att förse sina folk med mat eller betala sina internationella långivare kommer många regeringar att välja det förra alternativet. Sri Lanka är det första landet efter den ryska invasionen att inställa betalningarna, men sannolikt inte det sista. Världen tycks stå närmare än fullskalig skuldskris än någonsin sedan 1990-talet.

Putin har med rätta fördömts för att ”göra livsmedel till vapen”, men att han gör det borde inte komma som någon överraskning. Redan från början har den ryske presidenten varit inställd på ett långdraget spel, där han väntat på att den internationella koalitionen mot honom skulle spricka. Kreml räknar med att Rysslands ekonomiska smärtröskel är högre än västs, och där har man antagligen rätt.

Om det skulle behövas belägg för att sanktionerna inte fungerar är ett sådant president Joe Bidens beslut att förse Ukraina med avancerade raketsystem. Förhoppningen är att modern amerikansk militär teknologi ska åstadkomma vad stopp för energiimport och beslag av ryska tillgångar hittills inte klarat av: att tvinga Putin att dra tillbaka sina trupper.

Ett sätt kriget kan sluta på är totalt nederlag för Putin på slagfältet, även om det inte verkar särskilt sannolikt som situationen ser ut just nu. Det finns andra tänkbara utgångar. En är att den ekonomiska blockaden till sist fungerar och att allt hårdare sanktioner tvingar Ryssland att backa. En annan är en förhandlingsuppgörelse.

Putin kommer inte att kapitulera villkorslöst och utsikterna är uppenbara att den ekonomiska krigsföringen leder till indirekta skadeverkningar: sänkt levnadsstandard i de rika länderna, hungersnöd och hungerupplopp och skuldskris i de fattiga länderna.

De grymheter ryska styrkor gjort sig skyldiga till innebär att kompromisser med Kreml för närvarande är svåra att svälja, men ekonomiska realiteter pekar bara åt ett håll: förr eller senare måste en uppgörelse nås.

Översättning: Björn Erik Rosin

Libération

Ukrainas ekonomi på en skör tråd

Benjamin Delille, Léa Massequin

Libération, 3 juni 2022

Den ryska invasionen och det utnötningskrig som är på väg att ta över kan minska Ukrainas BNP med nära hälften i år. Ett ekonomiskt sammanbrott som regeringen försöker motverka så gott det går med det outhärliga stödet från sina västliga allierade.

Zigzag-terrassen mitt i en livlig del av Kyiv är nästan fullsatt en onsdag kväll. Innerrestaurangen öppnade dörrarna igen för drygt en månad sedan efter att ha stängt de första veckorna av kriget, precis som all annan kommers i huvudstaden. Under två månader ägnade sig frivilliga åt vad alla här kallar ”krigsköken”, att laga mat åt soldaterna. ”Allt överskott gick till

militären”, säger Ivan, en 22-årig servitör. ”Gästerna börjar återkomma, även om det är mindre folk än förut.” Som han ser det kommer livet inte att återgå till det normala förrän kriget är över. ”Soldaterna slåss för att vi ska kunna hålla på med något som liknar vanligt liv.” Ivan står också han på väntelistan för att åka till fronten.

Ingen riktig återgång till det normala, allt är inriktat på striderna. Det är vad som gäller för en ekonomi i krig: det som inte är stängt anpassar sig, omorienterar sig, deltar så gott det går i den nationella insatsen. ”De fabriker som tidigare tillverkade tröjor tillverkar nu vapen”, sade Timofyj Mylovanov, rådgivare till president Zelenskyj och f d ekonomiminister, i mars. Modeskapare har gått över från vackra klänningar till att tillverka soldatuniformer. De som kan tillverkar hjälmar och skottsäkra västar. Bönderna skänker en del av skörden som mat åt soldaterna och de miljontals flyktingar som lämnat krigszonerna utan att ändå kunna ta sig ut ur landet. Och allt detta samtidigt med ett ekonomiskt sammanbrott som är svårt, för att inte säga omöjligt, att hejda.

Den ryska invasionens följder för Ukrainas ekonomi är svåra att beräkna, eftersom striderna gör det svårt att få in uppgifter. Redan de första dagarna av kriget gav regeringen Natalija Sjapoval, chef för ett institut knutet till Kyiv School of Economics, att tillsammans med sitt team bedöma skadornas omfattning. ”De direkta skadeverkningarna uppgick den 25 maj till sammanlagt 105 miljarder dollar”, säger hon med allvar i rösten. Och då talar man så gott som bara om den infrastruktur som förstörts i striderna eller av bombningarna. När den ryska offensiven sedan flera veckor tillbaka fokuserar på Donbasregionen och den strategiskt belägna staden Severodonetsk, i Lugansk-oblastet, gjorde guvernören i regionen i fredags morse, i samband med att invasionen pågått i 100 dagar, ett bokslut över skadorna hittills. ”Under 100 dagar har de [ryssarna] förstört allt som präglade Luganskregionen”, sade Serguij Gaidai och uppgav att över 400 kilometer väg ”av europeisk standard” förstörts plus 33 sjukhus, 237 hälsocentraler på landsbygden, nära 70 skolor och 50 förskolor.

Skrämmande framtidsperspektiv

Av uppenbara orsaker ger armén inga detaljer om sina förluster. Även skadorna inom energisektorn hemlighålls. ”Vi kan heller inte komma åt de områden där striderna fortfarande rasar. Inte ens som man försöker göra uppskattningar utifrån satellitfoton”, säger Natalija Sjapova. Som illustration till vidden av skadegörelsen nämner hon de 40 miljoner kvadratmeter bostadsyta som förstörts. ”Som jämförelse kan nämnas att Ukraina byggde cirka 3 miljoner kvadratmeter bostäder per år före kriget. Det säger något om hur lång tid återuppbyggnaden kommer att ta.”

Och sedan har vi de indirekta skadeverkningarna, konsekvenserna av kriget på ekonomin i stort. Mellan 527 miljarder euro och 560 miljarder enligt institutet vid Kyiv School of Economics. Allt eftersom kriget ser ut att bli långvarigt blir prognoserna skrämmande från de största ekonomiska institutionerna. Ukrainas BNP kan komma att minska med ungefär en tredjedel i år, enligt Europeiska återuppbyggnadsbanken och Internationella valutafonden. Världsbanken är än mer pessimistisk och talar om en minskning med 45 procent.

Enligt FN:s utvecklingsprogram kan nio av tio ukrainare hamna i fattigdom före årets slut och fem miljoner har förlorat jobbet sedan kriget startade, dvs en tredjedel av den aktiva befolkningen. ”Och då har vi inte talat om de miljömässiga konsekvenserna av kriget, förorenade jordar, allt som inte är önskvärt på sikt, framför allt folks hälsotillstånd, cancer som inte hunnit behandlas i tid, olika trauman”, fyller Natalija Sjapova bedrövat på med.

Svårt att ha några framtidsperspektiv när man är tvungen att överleva för dagen. För även om man är en bit från fronten påverkar kriget all vardag. Vissa varor finns inte längre, i synnerhet bensin, som till två tredjedelar importerades från Ryssland eller Belarus. Långa köer bildas

utanför bensinstationerna som ransonerar den värdefulla varan, framför allt för att kunna skicka den till fronten. Sedan kriget började har Volodymyr Zelenskyjs regering använt sig av krigslagar för att införa en rad åtgärder tänkta att något underlätta tillvaron för medborgarna: sänkning av skatter och avgifter för småföretag, fryst växelkurs, avskaffande av tullar, kontroll av kapitalflöden. Vilket också drastiskt minskat statens intäkter.

Och det är där risken finns om kriget fortsätter. Statens budgetunderskott beräknas till mellan 5 och 7 miljarder dollar i månaden. Ett underskott som växer genom att landets främsta naturtillgångar inte går att exportera. Framför allt jordbruksprodukter som står för 15 procent av BNP och nära hälften av exportintäkterna. ”Odessa och Mariupol var våra främsta exporthamnar. Nu är de endera ockuperade eller blockerade av ryssarna”, säger Jelena Neroba, analytiker på Maxigrain, ett företag för import-export av spannmål. ”Vi försöker då att exportera vår produktion med tåg mot gränserna västerut. Lite med långtradare och båt. Men det är mycket svårt.”

Industriebäckenet under bomberna

Svårt på grund av att Ukrainas infrastruktur av järnvägar och maritima transporter inte räcker för en sådan mängd export. Och dessutom har järnvägarna, det mest använda transportmedlet, en annan spårvidd än de europeiska grannländerna, vilket komplicerar logistiken när produkterna ska lastas över från ett tåg till ett annat vid gränsen. Och till sist, och kanske viktigast: de hamnar i Europa som ska ombesörja exporten av varorna har inte tillräcklig lagringskapacitet.

”Om vi ser till spannmål exporterade vi 200 000 ton i mars, en miljon i april och kanske blev det lite mer än en miljon i maj”, säger Andryj Dykun, ordförande i Ukrainas jordbruksråd. ”Men vi behöver exportera minst fem miljoner ton i månaden för att vårt jordbruk ska vara lönsamt.” En förlust för staten, men även för bönderna som redan drabbats av striderna och som kanske inte kan så för kommande skördar. ”Många humanitära organisationer skickar mat till Ukraina, och det är bra, men om man i stället gav oss pengar för att rädda produktionen kunde vi kanske producera mer till lägre kostnad”, säger Andryj Dukin, som är aktiv i en penninginsamling på nätet.

För de övriga pärlorna i Ukrainas ekonomi, kolet och stålet, är läget än mer problematiskt. ”Större delen av industriebäckenet ligger i öst och i Donbas, dvs under bomberna”, säger Natalija Sjapoval. I likhet med stålverket Azovstal i Mariupol har många industrianläggningar förstörts eller går inte att använda. De som fortsätter, i allmänhet bara partiellt, har samma problem med exporten. ”Det finns tre sorters företag i en krigsekonomi. Serviceföretag som kan fortsätta att vara igång var som helst, de utgör en tredjedel. Nästa tredjedel är företag som klarar av att förändra eller omplacera sin verksamhet för att undvika att gå under, som läkemedelsindustrin eller en del av livsmedelsindustrin. De har storas svårigheter att bli av med sina lager i brist på köpare. Och den sista tredjedelen är såna som inte går att omlokalisera: gruvor eller stora industrikomplex som befinner sig mitt i striderna och är dömda att stå stilla”, säger Natalija Sjapova.

Om de miljarder dollar västliga allierade skickat för närvarande gör att Ukraina kan hålla ut är perspektivet av en långvarig konflikt något som reser allvarliga frågor. ”Det kommer att krävas smärtsamma åtgärder som kraftiga höjningar av skatter och avgifter, minskade sociala omkostnader och kanske nationalisering av vissa avgörande sektorer”, säger Mychailo Minakov, forskare vid Kennan-institutet. Sannolikt nödvändiga åtgärder, men egentligen otillräckliga. Och därför fortsätter Ukraina att oupphörligt vädja om mer vapen och ekonomiskt stöd.

Översättning: Björn Erik Rosin

Mediapart

EU:s stopp för rysk olja. En seger för Viktor Orban

Martine Orange

Mediapart, 31 maj 2022

Hårt pressat att få slut på oenigheten lyckades EU:s toppmöte den 30 maj komma överens om stopp för oljeimporten från Ryssland vid årsskiftet. Ungern hotade med att använda sig av sitt veto och lyckades bli undantagna från bestämmelserna. Och sanktionerna kommer att få oljepriset att stiga.

Att nå en överenskommelse var nödvändigt. När kriget i Ukraina varat i hundra dagar, när förstörelsen och förlusterna i människoliv blir allt tyngre för landet, kunde EU:s 27 medlemsländer inte fortsätta att pråla med sin oenighet. ”Grälen i Europa måste upphöra. Sanktionerna måste godkännas”, hördes Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj säga när toppmötet inleddes i Bryssel den 30 maj. Och under natten nådde ledarna för EU:s medlemsländer fram till en uppgörelse om ett sjätte sanktionspaket mot Ryssland, en fråga som diskuterats i en månad.

Men det är en ihålig uppgörelse. EU inför ett partiellt embargo på köp av olja och oljeprodukter från Ryssland. Fram till årsskiftet ska det bli stopp för alla oljetransporter till havs. De ryska leveranserna till Ungern, Slovakien och Tjeckien via oljeledningar kommer däremot att behållas. I varje fall för tillfället.

Detta embargo ”berör omedelbart drygt två tredjedelar av importen av rysk olja och innebär att en viktig källa till finansiering av det ryska krigsmaskineriet stängs av. Maximalt tryck på Ryssland att avbryta kriget”, sade en nöjd Charles Michel, ordförande för Europeiska rådet, i ett meddelande på Twitter där han tillkännagav överenskommelsen. Innan kriget i Ukraina startade stod Ryssland för nära 50 procent av europeisk oljeimport.

Även Ungerns premiärminister Viktor Orban, som utan att blinka accepterar rollen som ”svarta fåret” i den europeiska flocken, applåderade överenskommelsen, som han hotat att omintetgöra med sin vetorätt: villkoren passar honom perfekt. ”Ungern undantas från oljeembargot. Bensinen kommer att fortsätta att kosta 480 forint [1,20 euro]”, skyndade han sig att framhålla.

Inom EU tvekar en del inte att tala om att man kapitulerat för Ungerns premiärminister för att få grönt ljus av honom. ”Om man ser vad som skett under en månad har han fått igenom mycket och hållit alla som gisslan”, medgav en europeisk diplomat till nättidningen *Politico*.

Orbans utpressningsmetoder

Så snart det blev tal om ett embargo på import av ryska oljeprodukter tillkännagav Viktor Orban att han var emot tanken. Ungern är till 80 procent beroende av rysk olja från oljeledningen Druzjba (”vänskapens oljeledning”), ett arv från det gamla Comecon, som försåg Centraleuropa, Polen och Östtyskland med olja. Alla raffinaderier och all produktion i Ungern är beroende av olja från Uralbergen.

Ungern är ett inneslutet land och har inga omedelbara möjligheter att ersätta den ryska oljan. Enligt den ungerska regeringens beräkningar skulle det krävas investeringar på 800 miljoner euro för att anpassa landets raffinaderier. Ungern har angett att man skulle behöva 18 miljarder euro i stöd för att bli fossilfritt. Ungern ligger i konflikt med EU-kommissionen i frågor som rör respekt för rättsstaten (pressfrihet, oberoende rättssystem, kvinnors och HBTQ-personers rättigheter, rätten till asyl, om europeisk rättslagstiftning ska gälla över ungersk rätt) och 7,2 miljarder euro har blivit frysta inom ramen för planen för EU-ländernas

återhämtning efter pandemin. Viktor Orbán har gjort detta till en central fråga för att han skulle avstå från sin vetorätt beträffande det sjätte europeiska sanktionspaketet.

I kraftmätningen med EU-kommissionen har han fått stöd av Tjeckien och Slovakien, vars ekonomier också är helt beroende av rysk olja.

Polen och de baltiska staterna kräver däremot sedan invasionen av Ukraina inleddes ett totalt embargo på rysk olja och gas och var nu under diskussionerna helt emot alla undantag. I mer diskreta former var också en del andra medlemsländer, framför allt Nederländerna, motståndare till undantag med hänvisning till reglerna för den gemensamma europeiska marknaden.

Att tillåta en del länder att förse sig med olja från Ryssland skulle enligt dem bryta mot konkurrensreglerna. Ryssland har gått med på stora prissänkningar för att kunna sälja sin olja gör det nu till priset av 93 dollar per fat, medan kursen i övrigt ligger på 120 dollar fatet. Vissa ungerska raffinaderier har redan uppgett att man gjort rekordvinster det senaste kvartalet genom re-export till andra delar av EU produkter som tillverkats med rysk olja.

Serie av undantag

Slutligen nåddes en kompromiss som gjorde att EU kunde uppvisa en enad front gentemot Ryssland och i förbifarten stärka positionerna för Europeiska rådets ordförande Charles Michel och EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen, som varit skakade av motsättningarna mellan olika medlemsländer. Ungern, Tjeckien och Slovakien får fortsätta att importera ryska olja. Ungern fick dessutom garantier för att man i händelse av problem med den ryska oljeledningen kan importera rysk olja via hamnar i Adriatiska havet. Men all sådan import ska enbart gälla konsumtionen i varje enskilt land och all re-export vara förbjuden.

De övriga medlemsländerna utfäster sig att från och med årsskiftet inte längre köpa rysk olja.

De många olika detaljerna i överenskommelsen återstår ännu att precisera, framför allt de regler som gäller för den fria konkurrensen på den gemensamma marknaden. På en fråga om hur länge undantagen ska gälla svarade Ursula von der Leyen att medlemsländerna ”fick fortsätta diskussionerna av frågan”. Själv sade hon sig vara för att de skulle avskaffas ”snarast möjligt”. Vilket ger utrymme för en del olika bedömningar. Tystnaden är total beträffande det andra kravet från Ungern: ett stopp för frysningen av krediterna inom ramen för den europeiska återhämtningsplanen. Frågan verkar inte ens ha varit uppe under toppmötet.

Ungerns motstånd har gjort att andra medlemsländer tagit tillfället i akt att hävda sig. Grekland, Malta och Cypern, som vänt sig mot förbudet mot att låta ryska fartyg på väg till tredje land anlöpa deras hamnar fick nu igenom att detta inte ingår i det sjätte sanktionspaketet. Cypern fick också igenom att förbudet mot att låta ryssar köpa fastigheter inte heller som avsetts ingår i sanktionspaketet.

150 dollar fatet?

Förutom embargot mot oljeimport enades medlemsländerna också att utesluta ytterligare ryska banker från det internationella betalningssystemet Swift, exempelvis Sberbank, den största ryska banken. Man enades också om att stärka embargot mot vissa tjänster och exporten av kemiska produkter. Tre ryska tv-stationer förbjuds att sända inom EU. Listern över personer som utsätts för sanktioner utökades också, bl a till att gälla sådana som varit inblandade i massakrerna i Ukraina och den ryska ortodoxa kyrkans patriark Kirill.

Enligt EU-kommissionens beräkningar kommer det europeiska embargot att beröva Ryssland cirka 300 miljoner dollar per dag. Följderna av sanktionerna får nog ändå relativiseras. För volymminskningen av rysk export kompenseras lätt av prishöjningarna. Sedan kriget i Ukraina startade har oljepriset närmast fördubblats. De rabatter – upp till 30 procent – som

Ryssland ger till länder i Asien, framför allt Indien, kompenseras också av prisökningen. Och spänningarna på oljemarknaden verkar inte på väg att upphöra.

De senaste veckorna har Ryssland kraftigt minskat sin oljeproduktion. Tekniska problem eller strategisk uträkning? I slutet av förra året producerade man cirka 10 miljoner fat per dag, idag är det bara 6,7 miljoner. Den minskningen börjar märkas av på oljemarknaderna, i synnerhet som de andra av Opecs medlemsländer, framför allt Saudiarabien, vägrar att öka produktionen. Medan EU-länderna kommer att bli tvungna att hitta andra leverantörer än Ryssland talar marknaderna om att priserna kommer att flamma upp. En del traders talar om att oljan under sommaren kommer att kosta 150 dollar fatet. Sedan det europeiska embargot tillkännagavs har priset redan ökat med nära 2 procent per fat och ligger nu på 124 dollar.

Även om frågan officiellt inte var uppe på EU-toppmötet börjar de ekonomiska konsekvenserna av energichocken att på allvar oroa europeiska politiker. På grund av att energipriserna rusat uppåt låg inflationen i maj på 8,1 procent i eurozonen. Den ekonomiska aktiviteten går på sparlåga och sjunker till och med på sina håll. Skuggan av en recession vilar över hela Europa.

Europeisk osämja om den ryska gasen

Detta hindrar inte EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen från att tala om ett sjunde sanktionspaket, denna gång ett embargo på rysk gas. Diskussionerna mellan medlemsländerna kan bli än hetare i den frågan. För utgångspunkterna är än mer olika och de intressen som står på spel bara högre.

Polen, Finland, Bulgarien och, sedan den 31 maj, också Nederländerna och Danmark av upphört att köpa rysk gas sedan de vägrat, som EU-kommissionen begärt av dem, att böja sig för Moskvas krav på att betala för köpen i rubel. Men andra länder har beslutat att strunta i EU:s rekommendationer och gett sina bolag tillstånd att öppna konton i Gazprombank, Gazproms finansiella vapen, som sköter centraliseringen av betalningarna och omvandlingen mellan utländska valutor och rubeln.

De senaste dagarna har minst tio stora europeiska grupper öppnat konton i rubel, bl a tyska RWE, VNG och Kniper samt franska Engie och italienska Eni. De är fast beslutna att snarast fylla den lagerkapacitet som för närvarande bara uppgår till 40 procent inför en vinter som beräknas bli förfärlig och alla handlar nu för fullt. Varje dag överför de drygt en miljard euro till Ryssland.

Nederländernas premiärminister Mark Rutte, som insett vad som är att vänta, har nu krävt en förändring av sättet att förhandla om det sjunde sanktionspaketet. Enligt honom manuset man först debattera och komma överens om alla tekniska aspekter innan man kan fatta något politiskt beslut.

Frågan riskerar att gå långt utöver den ramen. För allt eftersom kriget i Ukraina förlängs kommer debatten om effektiviteten i USA:s och EU:s reaktioner bara att öka. Trots mycket hårda sanktioner har USA och EU för ögonblicket inte lyckats isolera Ryssland och "få dess ekonomi att falla ihop", för att använda den franske ekonomiministern Bruno Le Maires uttryck, och tvinga Vladimir Putin att avbryta invasionen. Ryssarnas offensiv i Ukraina intensifieras och utsikterna till fred är mindre än någonsin. Moskva har hittat andra lösningar som gör det möjligt att mildra effekten av sanktionerna, även om verkningarna är betydande. Men priset för dem håller på att bli omåttligt, utan att ändå kunna rädda Ukraina.

Översättning: Björn Erik Rosin